

gemeente
Buren

Aan: de fractievoorzitters die zitting hebben in de commissie klankbord-gesprekken burgemeester en gemeenteraad

uw brief van: -
uw kenmerk: -
ons kenmerk: Z.052302/D.156626
behandeld door: H.M. Ostendorp
bijlage(n): -
onderwerp: Eerste 100 dagen burgemeester

Maurik, 21 juni 2023

verzonden: 21 juni 2023

Geachte fractievoorzitters,

De eerste 100 dagen zitten erop! Op 10 maart ben ik geïnstalleerd als trotse burgemeester van de mooie gemeente Buren. De afgelopen periode vloog voorbij en met een uitermate positief gevoel kijk ik hier op terug. In deze brief leest u hoe mijn eerste 100 dagen in gemeente Buren eruit zagen, welke indrukken ik heb opgedaan en wat mijn eerste bevindingen zijn. Kort ga ik in op zes verschillende thema's: Kennismaking, Inwoners, Bestuur, Organisatie, Toekomst en Portefeuille.

1. Kennismaking

Al voor mijn installatie heb ik, samen met de organisatie en griffie, een uitvoerig inwerkprogramma opgezet. Mijn eerste 100 dagen waren dan ook voor een fors deel gericht op kennismaking. Juist die eerste ontmoetingen vind ik belangrijk en daarom heb ik er veel tijd en energie in gestoken. Ik heb geprobeerd daarin alle onderdelen van het burgemeesterschap terug te laten komen en sprak om die reden met veel verschillende mensen. Ik ben ervan bewust dat 100 dagen niet betekent 100% zicht en beeld op wat er speelt in de gemeente. Er is nog veel te ontdekken – en daar ga ik ook mee door.

Op 15 maart, de dag van de verkiezingen voor de Provinciale Staten en de Waterschappen, ben ik bij alle stembureaus in de kernen langs geweest. Een mooie gelegenheid om kennis te maken met inwoners, medewerkers en de stembureauleden. In de weken erna bezocht ik evenementen in de kernen, ging ik op bezoek bij inwoners en verenigingen, liet mij door alle raads- en burgerleden meenemen naar een voor hen bijzondere plek in de gemeente, bezocht ik samen met de wethouders bedrijven en ondernemers, sprak met alle teams in de werkorganisatie, overlegde met de provincie, maakte kennis met diverse gemeenschappelijke regelingen, ontmoette vrijwilligers en bezocht brandweerposten. De lijst van ontmoetingen is nog veel groter; in de alinea's die hieronder volgen beschrijf ik hier en daar nog enkele kennismakingen die me zijn bijgebleven.

Ik kan niet anders dan zeggen dat ik mij vanaf het eerste moment welkom en comfortabel voel in gemeente Buren. Mijn beeld van en – belangrijker nog – waardering voor Buren en haar inwoners is in de afgelopen ruim drie maanden alleen maar toegenomen. Mijn vertrouwen in de kracht van de lokale samenleving is nogmaals bevestigd. In het bijzonder op deze plek wil ik daarvoor mijn complimenten uitspreken. Tegelijkertijd zijn in de eerste 100 dagen natuurlijk ook enkele zaken naar voren gekomen die mij hebben verwonderd of

verbaasd en aandacht vragen. In het vervolg van mijn brief probeer ik deze bevindingen zo goed mogelijk te verwoorden.

2. Inwoners

Door de gesprekken die ik had met inwoners, de bezoeken aan de kernen en het bijwonen van lokale initiatieven, heb ik de inwoners van gemeente Buren al behoorlijk leren kennen. Ik kreeg te horen wat hen bezighoudt, waar ze trots op zijn, maar ook waarover onvrede of teleurstelling bestaat.

Om te starten met het eerste, viel mij de betrokkenheid van de inwoners op en de vele activiteiten die daarmee gepaard gaan. Zo bezocht ik in korte tijd het ontmoetingscentrum in Maurik, ging ik naar de inloopbijeenkomst van de huiskamer in Beusichem, opende ik de Koningsspelen op de basisschool in Zoelen, was ik bij de start van de Betuwse Fietsvierdaagse in Kerk-Avezaath, bezocht ik de intocht van de Avondvierdaagse in Ingen en de dorpsbarbecue van Asch en sprak ik met meerdere horecaondernemers en de ondernemersvereniging Buren. Er waren nog veel meer bezoeken en er volgen er vanzelfsprekend nog veel meer. Wat ik tijdens die bezoeken heb gezien is dat de inwoners van gemeente Buren houden van aanpakken, dat ze omkijken naar elkaar en vooral trots zijn op hun eigen kern en de tradities die daarbij horen. Ik ben onder de indruk geraakt van de daadkracht en het organisatievermogen van de lokale samenleving.

De diversiteit van de kernen en haar activiteiten is begrijpelijk, gelet op het enorme landelijke gebied dat onze gemeente beslaat. Iedere kern heeft haar eigen identiteit: we zijn een grote gemeente met de voordelen van kleine gemeenschappen waarin oog voor elkaar is. Ik wil graag de burgemeester zijn van al die verschillende kernen en heb het gevoel dat ik daarmee in deze korte periode een goede start heb gemaakt. Maar ik sta pas aan het begin. Juist vanwege de uiteenlopende kernen ligt hier voor mij een taak als 'burgervader'. Daarbij ga ik graag op zoek naar samenhang, naar dat wat ons allen bindt binnen de gemeente Buren, zodat we kunnen spreken van 'wij, gemeente Buren'. Hiervoor wil ik mij de komende jaren inzetten.

Tegelijkertijd zorgt die diversiteit ervoor dat Buren ook een gemeente is die bestuurlijke aandacht vraagt. Ik proefde in mijn gesprekken soms terughoudendheid richting gemeente; inwoners ervaren in die gevallen een (te) grote afstand tot 'de politiek'. Er is tot op zekere hoogte wantrouwen op de manier waarop de gemeente, bestuurlijk én ambtelijk, met initiatieven uit de lokale samenleving omgaat. We mogen verenigingen vaker laten meedenken en meer ruimte bieden voor de manier waarop zij vervolgens invulling geven aan initiatieven. Het eerste Burense initiatievenfestival in september is een goede aanzet daartoe.

Het vraagt hoe dan ook een gemeente die voortdurend in gesprek is met de verschillende kernen. We maken als gemeente op dit moment al stappen, zoals ook blijkt uit de ambities in het coalitieakkoord. Hier wil ik - samen met de betrokken kernwethouders en de kernregisseurs - aan blijven werken. De verbindende en betrokken rol die ik als burgemeester op dit gebied kan vervullen, pak ik graag op. Met als doel dat de gemeente wat meer luistert naar onze inwoners, we de samenleving en haar organisaties meer haar werk mogen laten doen en er meer begrip voor elkaar ontstaat. Kortom; ruimte voor lokaal initiatief, vertrouwen in de initiatiefnemer. Hieronder zal ik daar nog wat verder op ingaan.

3. Bestuur

Een van mijn bestuurlijke uitdagingen is om zichtbaar en aanspreekbaar te zijn en mensen met elkaar te verbinden. Om dat te bereiken is het belangrijk om iemand persoonlijk te leren kennen. Onder meer door mijn persoonlijke contacten met de raadsleden en de burgerleden

raakte ik snel thuis in Buren. Hun betrokkenheid met de gemeente viel mij op, zeker in de kernen waar zij zelf vandaan komen. Ze lieten me de mooie plekjes van deze prachtige gemeente zien, ieder met hun eigen verhaal. Daardoor leerde ik hen beter kennen – en zij mij. Dat is de basis voor de onderlinge verbinding. En die verbinding is op haar beurt weer een bepalende factor voor de manier waarop wij in de gemeenteraad met elkaar het gesprek voeren. Scherp waar het moet, maar altijd met respect en op basis van gelijkwaardigheid en vertrouwen. Daar zal ik goed op blijven letten.

Een zichtbaar bestuur is – doorgaans – ook een sterk bestuur. College en gemeenteraad mogen in algemene zin nog iets meer in gesprek gaan met de inwoners. Veel inwoners kennen wel één of meerdere raads- of collegeleden. Ik heb zelf veel geleerd van de waardevolle en menselijke gesprekken in de kernen. Het is fijn om met mensen in gesprek te gaan over zaken die hen raken. Het leert mij keer op keer hoe belangrijk het is om – letterlijk en figuurlijk – naast de inwoners te staan. Het bestuur is immers van en voor onze inwoners in gemeente Buren.

Daarom is inwonersparticipatie ook zo belangrijk: om inwoners en ondernemers meer zeggenschap te geven en te betrekken bij besluiten over hun eigen omgeving. De raad en vooral het college moeten hier de komende jaren aan blijven werken, met daarbij een evenredige aandacht voor alle kernen in de gemeente. Het vraagt bereidheid om echt te luisteren en samen te werken met onze inwoners. Ik zal mijn rol als 'boegbeeld van de gemeente' daarvoor zo goed mogelijk aanwenden. In elk geval starten we op initiatief van de gemeenteraad en griffie, na de zomer met het organiseren van 'beeldvormende avonden op locatie', als er onderwerpen zijn die inhoudelijk over de kernen gaan. College en gemeenteraad komen letterlijk het gemeentehuis uit en verplaatsen de bijeenkomsten – als het onderwerp daar om vraagt – naar bijvoorbeeld dorpshuizen en verenigingsgebouwen. Een mooi initiatief dat ik van harte ondersteun.

Met het college hebben we tijdens mijn inwerkprogramma een tour gemaakt langs de belangrijkste plekken en projecten in onze gemeente. Het is belangrijk om eerst zelf te zien en te horen voordat je een bestuurlijk standpunt inneemt. Daarmee bouw je aan vertrouwen en het werken vanuit vertrouwen is een onmisbaar basisprincipe. Graag werk ik de komende jaren dit basisprincipe verder uit door – waar dat mogelijk is – een kanteling te maken 'van de letter naar de geest van de wet'. Tijdens mijn eerste 100 dagen kreeg ik met enige regelmaat te horen dat 'de regels' de afgelopen jaren vanuit de gemeente strak zijn uitgevoerd en dat het gevoel is ontstaan dat enige menselijke maat bij handhaving ontbreekt. Als het gaat om handhaving is de regel vaak de norm, niet de achterliggende bedoeling van de regel.

Ik wil de komende jaren daarom graag bekijken of we op onderdelen meer vanuit de bedoeling en vanuit vertrouwen kunnen werken richting onze inwoners, en minder vanuit regels, handhaving, controles en boetes. Een samenleving moet ruimte (vertrouwen) krijgen om initiatieven te kunnen ondernemen en deze zelf in te kleuren. Werken vanuit vertrouwen betekent dat we in eerste instantie het gesprek voeren over de bedoeling van de regel. Met een nieuwe burgemeester komt ook een nieuwe bestuursstijl en ik wil mij de komende periode graag voor dit thema inzetten. De gemeente moet – zo veel als mogelijk – niet boven maar juist als partner naast de samenleving staan. Een metafoor uit het voetbal komt hier van pas: mijn uitgangspunt is 'de buitenkant van de lijn is in'. Met andere woorden 'maak het speelveld zo breed mogelijk'. Maar let wel: 'uit is uit'.

4. Organisatie

De eerste 100 dagen heb ik uiteraard ook gebruikt om kennis te maken met de organisatie. Niet alleen met de domeinmanagers, de teammanagers en de collega's binnen de staf, maar vooral wilde ik alle teams ontmoeten: Ruimte, Sociaal Domein, Bedrijfsvoering en

Dienstverlening. Afgezet tegen de grote vraagstukken van de afgelopen twee a drie jaar, op het gebied van openbare orde en veiligheid, de corona crisis, de asiel opvang en de ICT hack, is het bijna opvallend hoeveel ambitie en veerkracht ik aantref.

Ik zie een werkorganisatie waar inlevende, dienstverlenende professionals werkzaam zijn die hard werken en hun kennis en vaardigheden inzetten voor onze samenleving. Een relatief kleine gemeente kan daarbij in kwaliteit uitblinken. Want hoe tegenstrijdig het ook klinkt ruim een jaar na de ICT hack, onze organisatie loopt voorop als het gaat om digitalisering in relatie tot de nieuwe Wet Open Overheid (WOO). Niet voor niets bezocht de minister van BZK, Hanke Bruins Slot, tijdens de 'Open Gov Week' juist onze gemeente. Het is een van de voorbeelden waar wij trots op mogen zijn.

Aan de andere kant zie ik grote uitdagingen voor onze werkorganisatie. Weliswaar ervaar ik individueel grotendeels kwalitatief goede medewerkers, het integraal collectief moet beter. Het almaar uitdijende en complexer wordende takenpakket van de gemeenten – mede door decentralisering –, de krappe arbeidsmarkt, bijkomende thema's als de asielcrisis, de zeer grote wisselingen in het personeelsbestand, het zijn allemaal oorzaken die hiermee verband houden. Hoewel de organisatie binnen haar mogelijkheden aandacht besteedt aan het binden en boeien van werknemers en aan organisatieontwikkeling, is de druk op de organisatie iets waar we fors alert op moeten zijn.

Wij mogen als bestuur (college en raad) soms wat realistischer zijn als het gaat om de vragen en ambities die we aan de organisatie en onszelf voorleggen. Het is goed om samen te werken aan een balans tussen wensen en mogelijkheden van college, raad en organisatie. Deze balans lijkt zoekgeraakt te zijn, mede door het ontbreken van een heldere visie op de langere termijn en een scherp afwegingskader voor vragen over waar wij als gemeente wel of niet van zijn. De organisatie geeft daarnaast aan hinder te ondervinden van de bezuinigingen (Zero Based Budgeting) bij de uitvoering van haar taken.

Tegelijkertijd – en aansluitend op wat ik onder het kopje 'bestuur' beschreef – vraagt dit ook een verandering van de werkwijze van de organisatie zelf. De organisatie moet meer naar buiten gericht zijn en de voelsprietten naar buiten hebben. Deels werkt men al zo, maar in zekere zin mag de organisatie iets vrijer opereren en minder de nadruk leggen op controlemechanismen. Ook hier geldt: iets meer de geest dan de letter van de wet laten gelden. Wij mogen doorgaans meer kijken naar hoe iets wél kan, in plaats van wat niet kan, daarmee helpen wij de gemeente en haar inwoners het meest.

Dat vraagt ook om voortdurende reflectie op het handelen in een maatschappelijke context die steeds complexer wordt. Het effectief en integraal omgaan met ingewikkelde vraagstukken is een grote uitdaging. Ik heb gemerkt dat er nauwelijks ruimte voor die reflectie is of wordt genomen, vanwege de relatief hoge werkdruk en soms belemmerende patronen in de manier van werken. Er is te weinig ruimte voor groei en ontwikkeling in de organisatie. Ruimte voor ontwikkeling is een randvoorwaarde om als organisatie toekomstbestendig en wendbaar te zijn. Een verandering hierin zal tijd kosten, maar de betrokkenheid en mentaliteit van de medewerkers bieden hiervoor een goed uitgangspunt.

5. Toekomst

Voor het gemeentebestuur van Buren (zowel college als gemeenteraad) is 'sterk bestuur' een belangrijk onderwerp. Het uitgangspunt is dat Buren zelfstandig blijft en groeit met een bescheiden bruis. De vorige gemeenteraad heeft hiervoor een stevige basis gelegd door middel van de 'Toekomst oriëntatie van Buren'. Daar mogen we trots op zijn en het ontwikkelproces wil ik dan ook graag voortzetten.

Met de huidige gemeenteraad gaan we een nieuwe fase in: het concreet maken van onze toekomstplannen. Dat doen we in samenspel tussen college, gemeenteraad en organisatie. De afspraak is gemaakt om regelmatig een dialoog (college – raad – organisatie) te houden waarin we bespreken hoe we efficiënt met elkaar kunnen samenwerken. Op korte termijn komt de stuurgroep met een plan van aanpak om fase 3 van de toekomst oriëntatie uit te rollen.

Ik vind het belangrijk dat we dit alles doen vanuit een bestuurscultuur die gebaseerd is op stabiliteit en vertrouwen. Voor een sterk, toekomstbestendig bestuur is het immers nodig dat college, raad en organisatie nauw met elkaar samenwerken. We moeten elkaar durven aanspreken op onze rollen en verantwoordelijkheden en niet op elkaars stoel gaan zitten. Tegelijkertijd is 'angst' voor elkaar niet nodig. Zowel raad als college hebben het beste met de gemeente en inwoners van Buren voor, dat staat buiten alle twijfel. En zowel raad als college willen goed samenwerken. De juiste balans hierin vinden en bewaren helpt: op die manier werken wij samen aan een sterke raad en aan een sterk college. Ik ben daar positief over en als voorzitter van het college en de gemeenteraad zal ik daar aandacht voor blijven houden.

De lokale maatschappelijke opgaven zijn fors en complex. De uitwerking daarvan gebeurt door onze kleine maar gedreven werkorganisatie. Om de uitdagingen van bijvoorbeeld woningbouw, asielopvang en energietransitie voortvarend aan te kunnen pakken, is samenwerking met andere gemeenten en andere overheden zeer wenselijk, zo niet noodzakelijk. Daar waar het kan, doen we het niet alleen. We zetten steeds vaker de deuren open en investeren in samenwerking met de omliggende gemeenten, heb ik gezien. Ik vind dat een goede ontwikkeling waar ik graag op verder bouw. Samenwerking is in het belang van onze inwoners. Het college heeft recent gesproken met het college van gemeente Tiel. Binnenkort volgen bezoeken van de colleges van Culemborg, Wijk bij Duurstede en Neder-Betuwe. Uiteraard sprak ik in mijn eerste maand ook met alle burgemeesters van onze regiogemeenten.

Een belangrijke ontmoeting was daarnaast het bezoek van de commissaris van de Koning, de heer Berends, samen de gedeputeerden Witjes en Kerris, deels in gezamenlijkheid met het college van Tiel. Daarbij hebben we onder meer gesproken over regionale samenwerking en de bereikbaarheid in de regio. Het is goed dat we de bedreiging rondom het beperkt openbaar vervoer blijven benoemen en het belang van een regionale aanpak hierin.

De boodschap die ik de komende jaren wil versterken is dat samenwerking loont. Ik heb gemerkt dat we daar in de regio nog wel wat stappen in mogen zetten. Bovendien hoeven wij onze ogen niet te sluiten voor al het moois dat Buren en haar regio biedt: de schoonheid en diversiteit van het landschap, de aantrekkelijkheid voor het toerisme, het bijzondere en belangrijke ondernemerschap en -klimaat, het fijne woon- en leefklimaat, de geweldige centrale geografische ligging in Nederland. Wij mogen hierin meer gezamenlijkheid tonen en wat meer 'kleur op de wangen krijgen', onze fantastische regio mag en moet veel meer op de kaart. Wij mogen met zijn allen wat meer trots uitstralen. Dat is een van de redenen waarom ik graag burgemeester van gemeente Buren wilde worden.

6. Portefeuille

Vanuit mijn inhoudelijke portefeuille houd ik me niet enkel bezig met regionale samenwerking, sterk bestuur en personeelszaken, de onderwerpen die hierboven al ter sprake kwamen. Als burgemeester ben ik vanzelfsprekend verantwoordelijk voor Openbare orde en veiligheid en Handhaving APV, maar ook mag ik coördinerend portefeuillehouder zijn als het gaat om de asiel opvang. Het is bekend dat alle gemeenten in Nederland hun bijdrage moeten leveren rondom de opvang van asielzoekers, een opgave die we alleen

aankunnen als we gezamenlijk optrekken: rijk, provincie, college, raad, organisatie en inwoners. Ik zie in Maurik een goed georganiseerd chaletpark voor de opvang van gevluchte Oekraïners en we mogen zowel de gemeentelijke organisatie als de ontvangende samenleving – de direct omwonenden – complimenteren met de manier waarop deze opvang is gerealiseerd en dagelijks functioneert.

Als het gaat om Openbare orde en veiligheid constateer ik dat we goede en waardevolle contacten onderhouden met de politie. Het tweewekelijkse overleg met de politie en de kennismaking met de zeer betrokken wijkagenten ervaar ik als bijzonder positief. In september ligt het nieuwe Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 ter besluitvorming voor aan de raad, waarin we lokale en regionale prioriteiten stellen. We moeten ervan bewust zijn dat de investering die we doen in de onderlinge relaties en contacten richting onze kernen en inwoners, ook op dit vlak zijn vruchten kan afwerpen. Goede contacten en korte lijnen werken preventief als het gaat om ondermijning; ook daarvoor staan college, raad, organisatie, inwoners en ondernemers samen aan de lat.

Tot slot ga ik aan de slag met het aanpassen van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), die voor het einde van het jaar geagendeerd staat in de raad. Aanpassing gebeurt bij voorkeur in een interactief en integraal traject waaraan alle betrokken partijen deelnemen. Niet alleen vanuit het gemeentehuis, politie en BOA's, maar vooral de samenwerking met en input van inwoners, verenigingen en ondernemers vind ik belangrijk. Hoewel besluitvorming uiteraard aan de gemeenteraad is voorbehouden, wil ik dit wat mij betreft nadrukkelijk samen vormgeven, waarbij mijn eerder beschreven uitgangspunten leidend zullen zijn: werken vanuit vertrouwen, meer kijken naar de bedoeling en minder naar de regel, geen onnodige belemmeringen opwerpen, niet de letter maar de geest van wet is de basis. Kortom: de buitenkant van de lijn is in.

Tot slot: dank voor alles tot nu toe. Ik ben dankbaar burgemeester te mogen zijn van de prachtige gemeente Buren en haar inwoners!

Met vriendelijke groet,

Hans Martijn Ostendorp
Burgemeester gemeente Buren

